

Bosanski jezik i bosnistika u Mađarskoj

Sažetak: U radu je opisana prisutnost bosanskoga jezika u mađarskoj znanstvenoj i neznanstvenoj javnosti. Izneseni su i prvi podaci o bosanskome jeziku i etnonimu Bošnjak na mađarskome jeziku kao i najnoviji radovi koji se makar djelomice bave problematikom bosanskoga jezika. Podaci o bosanskome jeziku u mađarskim izvorima i dalje su gotovo nedostupni, iz čega pak slijedi da se u Mađarskoj ne može govoriti o postojanju bosnistike.

Ključne riječi: bosanski jezik, bosnistika, mađarski jezik, znanstveni diskurs, javnost

1. Uvod

Premda je prošlo više desetljeća otkako je bosanski standard potvrđen kao samostalan, u mađarskoj se javnosti izraz *bosanski jezik* još uvijek rijetko nalazi. To se ne razlikuje ni u akademskom svijetu, u znanosti, jer se o “mlađim” novoštokavskim standardima, tj. o bosanskome i crnogorskome, još uvijek gotovo i ne govori. Cilj rada stoga jest dati pregled o počecima pojavljivanja bosanskoga jezika u mađarskom diskursu te upozoriti na suvremene okolnosti koje određuju prisutnost odnosno neprisutnost bosanskoga jezika u mađarskoj znanstvenoj i neznanstvenoj javnosti.

2. Riječ *bosnyák* – “bošnjački, Bošnjak”

Mađarska riječ *bosnyák* pojavljuje se kao pridjev ili imenica. Prema definiciji Velikog rječnika mađarskoga jezika (MnyN IV: 645) pridjev

bosnyák “bošnjački, bosanski” i imenica *bosnyák* “Bošnjak, Bošnjakinja, Bosanac, Bosanka” označava pripadnike južnoslavenske nacije koja je postala islamske vjeroispovijesti u vrijeme turske okupacije, a živi pretežito u Bosni [te Hercegovini]. Prvi podatak o riječi nalazimo 1508., kada se pojavljuje kao prezime (TESz 1: 351), a prvi podaci o pridjevu i etnonimu potječu iz 1693. (TESz 1: 351).

Leksem *bosnyák* dobio je vlastitu natuknicu u kapitalnom višetomnom rječniku mađarskoga jezika iz 1862. (Czuczor–Fogarasi 1862: 765). Taj rječnik ima izuzetno važno mjesto u mađarskoj leksikografiji, i to zato što se smatra prvim velikim jednojezičnim rječnikom mađarskoga jezika. Natuknicu nalazimo u njegovu prvom svesku, a pridruženi gramatički podaci daju na znanje da se radi o imenici, tj. etnonimu koji se odnosi na stanovnike Bosne i Hercegovine. Autori na kraju natuknice donose i poslovice: *Rá-rá kezdi, mint bosnyák a tánczot* “Neprestance iznova težiti uspješnom obavljanju kakve radnje, a bez obzira na prethodni neuspjeh” (Czuczor–Fogarasi 1862: 765). Ispod te natuknice nalazi se i natuknica *Bosnyákország* “Bosna”. Ta se vlastita imenica više ne upotrebljava, štoviše u novijim rječnicima nema ni traga njezinoj upotrebi.

U etimološkome je rječniku mađarskog jezika navedeno da je mađarska riječ *bosnyák* srpskohrvatskog podrijetla (TESz 1: 351). Naravno, etnonim *Bošnjak* nastao je sufiksalsnom tvorbom od toponima *Bosna* i potvrđuje se od 15. stoljeća (Skok 1971: 191). Ta je riječ tada bila proširena na mađarskom prostoru, a ili zahvaljujući turskim okupacijama – jer su ju preuzeli i Turci – ili dolasku slavenskog stanovništva. Južni Slaveni od 16. su stoljeća masovno naseljavali razne dijelove Ugarske, a njihovi su migracijski valovi tekli sve do druge polovice 18. stoljeća. Na mađarskome dijelu Baranje živi i mala etnička skupina južnoslavenskog podrijetla koja sebe naziva Bošnjacima ili bošnjačkim Hrvatima. Njihovi preci uglavnom su se doselili u 17–18. stoljeću iz Bosne i žive u sljedećim naseljima: Salanta (mađ. Szalánta), Nijemet (mađ. Németi), Pogan (mađ. Pogány), Suka (mađ. Szőke), Udvar (mađ. Pécsudvard), Kukinj (mađ. Kőkény), Semelj (mađ. Szemely) (Barić 2005: 26). Ti Bošnjaci, koji žive južno od Pečuha, govore istočnobosanski, šćakavski

dijalekt štokavskog narječja s jekavskim refleksom jata (Barić 2005: 26). Smatraju se Hrvatima, za što potvrdu nalazimo u njihovoj katoličkoj vjeri, čime se razlikuju od pravoslavnoga življa mađarskog dijela Baranje, čiji pak pripadnici sebe smatraju Srbima. Na jugu Mađarske rasprostranjeno je i prezime *Bosnyák*, koje upućuje na bosansko podrijetlo nositelja. Međutim ne nalazimo ga među najčešćim mađarskim prezimenima, odnosno među onima koja nosi više od 1000 osoba u Mađarskoj (usp. Hajdú 2010: 8).

3. Leksem *bosnyák nyelv* “bosanski jezik” – prvi podaci

Autori Velikog rječnika mađarskoga jezika (MnyN IV: 645) bosanski jezik definiraju kao južnoslavenski jezik čiji su srodni jezici hrvatski i srpski. No u zagradama stoji i podatak *nyelvjárásnak tartott* “smatra se dijalektom” (MnyN IV: 645). Riječ je o dopuni koja izravno zrcali neznanje o jezičnoj stvarnosti na južnoslavenskome prostoru i neznanje o jezičnoj stvarnosti u Bosni i Hercegovini. Nažalost, takvo je stanje u Mađarskoj s jedne strane opće, a s druge je posve neshvatljivo stoga što je riječ o jezicima susjeda iz okolnih zemalja. Slika o tome još je jasnija ako se doda to da se još uvijek događa da, primjerice, kakvo poduzeće traži radnika koji govori srpskohrvatski jezik. Sve to potvrđuje da je jezična politika zajedničke južnoslavenske države, tj. Jugoslavije, imala i još uvijek ima dugoročne negativne posljedice. Zanimljivo je to i u smislu da rječnik navodi prve podatke o bosanskome jeziku, koji potječu iz 19. stoljeća i prvih godina 20. stoljeća. To potvrđuje da upotreba naziva *bosnyák nyelv* “bosanski jezik” ipak ima oslonac i u mađarskoj tradiciji. Prvi podatak o bosanskome jeziku nalazimo u velikom djelu istaknutog geografa Jánoša Hunfalvya iz 1884. godine. U knjizi *Egyetemes Földrajz* “Opća geografija” također piše o slavenskim jezicima. Utvrđuje da se slavenski jezici dijele na tri velike skupine: istočnu, zapadnu i južnu. Južnoslavenski su jezici po njegovu mišljenju, bugarski, srpski, hrvatski, slovenski i bosanski, za koji naravno rabi oblik *bosnyák* (MnyN IV: 645).

Rječnik navodi sljedeći podatak iz 1901. koji se pojavljuje u ogromnom izdanju *Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képből* “Austro-Ugarska u pismu i slici”, koje opisuje geografiju, kulturu, umjetnost,

književnost, entografiju, povijest čitave Austro-Ugarske, odnosno svih zemalja Monarhije. Poseban svezak namijenjen je i Bosni i Hercegovini te sadrži kratko poglavlje i o jeziku¹. Autor je tog dijela Davorin Nemanić, nekadašnji ravnatelj Prve gimnazije u Sarajevu (Sokol 2014: 127). Antal Hodinka, slavist i povjesničar rusinskoga podrijetla, preveo je Nemanićev tekst na mađarski. U njemu se naziv jezika dosljedno upotrebljava kao *bosnyák* “bosanski”, što odgovara službenoj jezičnoj politici Austro-Ugarske u Bosni i Hercegovini (autor skreće pozornost na to da upravo muslimani svoj jezik zovu bošnjačkim/bosanskim, a taj naziv ukorijenjen je i u višestoljetnoj bosanskoj pismenosti). Čitatelji tako mogu steći uvid u suvremeno jezično stanje u Bosni i Hercegovini, odnosno doznati da se ondje govori štokavsko narječje. U pogledu refleksa jata govori su različiti, no prevladavaju ikavski i jekavski govori. Nakon uvoda slijedi kratak pregled jezične povijesti, ali to naravno nije povijesni pregled razvoja sustava, nego vanjska jezična povijest. Davorin Nemanić pak piše o prvim jezičnim spomenicima koji su nastali na tlu Bosne i Hercegovine, o bogumilima i književnom stvaralaštvu bosanskih franjevac, kao što je Matija Divković. Na kraju toga kratkog teksta donosi se nekoliko napomena o bosanskome jeziku koje se odnose na poneke suvremene jezične pojave. Najzanimljivijom se može držati ta da se vokativ u bosanskome jeziku gubi.

Kratak osvrt o bosanskom jeziku Davorina Nemanića iz 1901. na razini je tadašnje lingvistike. Vrijednost toga osvrta krije se u činjenici da je to prvi opsežniji tekst o bosanskome jeziku, a pisan na mađarskome. Nemanićev tekst vjerno odražava stav austrougarske jezične politike, tj. sud o samostalnom bosanskom jeziku kao službenome u Bosni i Hercegovini. No Austro-Ugarska je jezična politika oslonila na tradiciju koja se formirala u drugoj polovici 19. stoljeća. Admir Muratović predstavlja jezičnu politiku 19. stoljeća (Muratović 2020), a službenom se nominacijom bosanskoga jezika bavi rad Edine Solak (2013).

¹ <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/OMMonarchia-az-osztrak-magyar-monarchia-irasban-es-kepben-1/bosznia-es-herczegovina-80E9/bosznia-es-herczegovina-nepe-83EB/a-nyelv-nemanc-davorintol-forditotta-hodinka-antal-854B/> (posljednji posjet: 8. rujna 2022.)

4. Bosanski jezik u Mađarskoj do devedesetih godina 20. stoljeća

Nakon Prvoga svjetskog rata na južnoslavenskom prostoru uslijedile su značajne promjene čiji se utjecaj nije zapažao samo na političkoj nego i na jezičnoj razini. Na ruševinama Austro-Ugarske osnovana je Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca, koja je pritom obuhvatila i Bosnu i Hercegovinu. Službeni je jezik nove države postao srpsko-hrvatsko-slovenački, a poslije srpskohrvatski ili srpsko-hrvatski, srpski ili hrvatski. Ta je jezična politika obilježavala i Kraljevinu Jugoslaviju (od 1929.). Drugi svjetski rat donio je niz političkih i društvenih promjena koje su umnogome utjecale i na razvoj jezika na našim prostorima. Rečeno je, dakako, traga ostavilo i na razmišljanje o jeziku, što nedvosmisleno potvrđuju objavljeni znanstveni te znanstvenopopularni radovi i djela.

Poslije Drugog svjetskog rata i u Mađarskoj je bilo govora o srpskohrvatskom jeziku te o jednom narodu, tj. Jugoslavenima, a takvo je stanje dodatno otežao sukob Staljina i Tita. Prema mađarskoj propagandi Jugoslavija je bila “neprijateljska” zemlja koja je bila u rukama imperijalista. Upravo su zato veze između tadašnje Mađarske i Jugoslavije bile loše, a što je samim tim negativno utjecalo i na njihove kulturne poveznice. S vremenom je međutim došlo i do nekih pozitivnih promjena. U tom je smislu osobitoga isticanja vrijedno razdoblje nakon revolucije u Budimpešti 1956. godine. Osim toga povećao se broj objavljenih prijevoda djela jugoslavenskih književnika, a objelodanjena je i prva povijest jugoslavenske književnosti (Csuka 1963). U spomenutoj je knjizi ukratko prikazana južnoslavenska jezična porodica te srpskohrvatski dijalekti. Po autorovu tumačenju stanovnici Bosne i Hercegovine jesu Srbi i Hrvati čiji jezik svjedoči jači utjecaj turskog jezika (Csuka 1963: 12). Okosnica cijele knjige upravo je jugoslavenska misao, a naglasak je ipak na prikazu srpske kulture i književnosti. O Bosni i Hercegovini pak progovara svega jedno kratko poglavlje o bosanskim franjevcima i Matiji Divkoviću (Csuka 1963: 79).

Slično poimanje uočava se i u udžbeniku srpskohrvatskog jezika za Mađare (Tomić–Kapitánffy 1980). Na početku udžbenika nalazi se

poglavlje *Opće informacije o srpskohrvatskom jeziku*, gdje se iznosi da “Kao materinski ga jezik [tj. srpskohrvatski, E.D.] govori većina stanovništva u četirima saveznim republikama Jugoslavije: u Srbiji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te Crnoj Gori”² (Tomić–Kapitánffy, 1980: 7).

Smatramo da navedena dva primjera potvrđuju da do devedesetih godina prošloga stoljeća o bosanskom jeziku u mađarskom kontekstu uopće nije bilo riječi. Zanimljivo je, naime, da nije uočljivo nijedno upućivanje na zbivanja povezana sa standardizacijom bosanskoga jezika koja su započela u Bosni i Hercegovini tijekom sedamdesetih godina.

5. O bosanskom jeziku poslije raspada Jugoslavije

Raspad Jugoslavije donio je niz društvenih, političkih no i jezičnih promjena. Doba srpskohrvatskog jezika završilo je s raspadom bivše zajedničke južnoslavenske države. Nastalo je novo okruženje u kojemu se s jedne strane govorilo o samostalnom hrvatskom i srpskom jeziku, s druge strane kudikamo rjeđe o bosanskom, ako je o njemu uopće i bilo spomena.

Mađarska je javnost pratila događaje u susjeda i brzo je prihvatila i promjene bivšega zajedničkog standardnog jezika. Hrvati i Srbi, koji u Mađarskoj čine autohtonu nacionalnu manjinu, smjesta su, umjesto prijašnjih južnoslavenskih, osnovali vlastita društva. U manjinskim školama nastavni je jezik postao ili hrvatski ili srpski, a umjesto srpskohrvatskoga. Akademski svijet također je slijedio promjene, stoga su se na filozofskim i pedagoškim fakultetima pojavili novi studiji hrvatskog jezika i književnosti te srpskog jezika i književnosti. To smatramo važnim korakom, i to ponajprije zato što još uvijek postoje zemlje gdje ne postoje zasebni studiji³ tih jezika i književnosti. U Mađarskoj pak nema studija bosanskoga jezika i književnosti.

² Anyanyelveként beszéli a lakosság többsége a Jugoszláviát alkotó szövetségi köztársaságok közül négyben: Szerbiában, Horvátországban, Bosznia-Hercegovinánban és Crna Gorában [...]” (Tomić – Kapitánffy 1980: 7).

³ Na primjer u Austriji i Njemačkoj izvodi se studij BKS (bosanski-hrvatski-srpski), što odražava da se štokavski dijasistem još uvijek smatra jednim jezikom premda se u znanstvenim okvirima već desetljećima govori o samostalnim standardnim jezicima temeljenima na štokavskom dijasistemu.

István Nyomárkay (1937–2020) imao je ključnu ulogu u pojavljivanju bosanskoga jezika u znanstvenome diskursu. Ugledni i istaknuti slavist, akademik (HAZU, Mađarska akademija znanosti), redoviti profesor i predstojnik Katedre za slavistiku na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Loránda Eötvösa u Budimpešti, bio je jedini koji pisao o bosanskom jeziku nakon raspada Jugoslavije.

Nyomárkay je 2001. godine u časopisu Mađarskog lingvističkog društva *Magyar Nyelv* objavio rad o jezičnoj stvarnosti u zemljama bivše Jugoslavije. Rad je kasnije objavljen i u njegovoj knjizi *Nyelveink múltja és jelene* “Prošlost i sadašnjost naših jezika” (Nyomárkay 2004: 22–39). U uvodu rada piše: “*Danas, dobrih deset godina nakon raspada Jugoslavije i gotovo sedam godina poslije krvavoga rata govorimo već o trima standardnim jezicima: o hrvatskom, srpskom, bosanskom, štoviše i o četvrtom, o crnogorskom.*”⁴ (Nyomárkay 2004: 22). Deseto je poglavlje njegova rada posvećeno upravo bosanskom jeziku. Uz mađarski leksem *bosnyák* piše (*bosanski jezik*). Jedini je to primjer u mađarskoj stručnoj literaturi kada se navodi bosanski naziv jezika uz mađarsku istoznačnicu *bosnyák*. Prvom rečenicom autor potvrđuje da je bosanski bio službeni jezik u Bosni i Hercegovini u vrijeme Austro-Ugarske (Nyomárkay 2004: 37). Upućuje na višestoljetnu tradiciju upotrebe bosanskog jezika te navodi prvu gramatiku iz 1880. godine⁵ (Nyomárkay 2004: 38). Najznačajnijim obilježjima bosanskog jezika smatra sljedeća:

- a) približavanje hrvatskom leksiku, npr. *povijest* umjesto *istorije*, *slušatelj* umjesto *slušaoca*
- b) unatoč približavanju u nekim se riječima ipak očituje bosanska tradicija, npr. *hirurg*, *hemija*, *okean*
- c) standardizacija nekih dijalektalnih obilježja, npr. pisanje etimološkog i sekundarnog *h*: *hrđa*, *hudovica*, *lahak*
- d) turcizmi, npr. *findžan*, *mejdan*, *šehid*

(Nyomárkay 2004: 38).

⁴ “Ma már, jó tíz esztendővel Jugoszlávia felbomlása és közel hét évvel a véres beháború után három irodalmi nyelvről beszélünk: a horvátról, a szerbről és a bosnyákról, sőt talán már egy negyedikről, a Crna Gora-iról is.” (Nyomárkay 2004: 22)

⁵ Pogrešna je godina objelodanjenja, zato što je prva gramatika iz 1890. g.

Na kraju poglavlja o bosanskom jeziku izlučen je zaključak da je bosanski jezik muslimana u Bosni koji još nema čvrst standard (Nyomárkay 2004: 38).

Nadalje, nekoliko godina kasnije Nyomárkay je objavio knjigu *Rövid horvát és szerb nyelvtörténet* “Kratka povijest hrvatskoga i srpskog jezika” (Nyomárkay 2007). To je jedino djelo na mađarskom jeziku koje prikazuje povijesni razvoj dvaju spomenutih jezika. U uvodnome poglavlju knjige Nyomárkay (2007: 9–24) piše o jezičnoj politici i sociolingvističkom stanju novoštokavskog dijasistema. U vezi s bosanskim jezikom donosi se podatak da je međunarodno prihvaćen s donošenjem Dejtonskoga sporazuma 1995. g. (Nyomárkay 2007: 19).

Svakako treba istaknuti da je Nyomárkay bio jedini mađarski slavist koji se bavio bosnistikom i složenim pitanjem standardnih jezika novoštokavskog dijasistema. Mađarsku je znanstvenu javnost obavještavao o suvremenim događajima, ali njegove riječi na koncu nisu imale znatnijega odjeka.

6. Bosanski jezik u suvremenoj mađarskoj javnosti

Iz rečenoga je očito da su podaci o bosanskome jeziku u mađarskome znanstvenom diskursu veoma rijetki. Slično je i u neznanstvenoj javnosti. Pritom se može navesti da na mađarskoj inačici Wikipedije postoji zasebna natuknica⁶ *bosnyák nyelv* “bosanski jezik”. Dakako, podatke s Wikipedije ne možemo uvijek smatrati točnima i korektnima, ali u ovome slučaju teže pogreške nisu razvidne.

Dana 9. prosinca 2009. objavljen je kratak članak o bosanskom jeziku⁷ pod naslovom *Mit tudunk a bosnyákról?* “Što znamo o bosanskom jeziku?” na stranici nyest.hu. Riječ je o mrežnoj stranici posvećenoj razlaganju različitih jezikoslovnih i jezičnih pitanja, a iznesenih na znanstvenopopularan i razumljiv način. U tom se članku s jedne strane ponavljaju podaci koje nalazimo na Wikipediji, a s druge se strane

⁶ https://hu.wikipedia.org/wiki/Bosny%C3%A1k_nyelv (posljednji posjet: 8. rujna 2022.)

⁷ <https://m.nyest.hu/hirek/haboruk-nyelve-mit-tudunk-a-bosnyakrol> (posljednji posjet: 8. rujna 2022.)

naglašava obilježje da se Hrvati, Srbi i Bosanci razumiju bez poteškoća. Pojavljuju se i turcizmi, koje autorica članka, Katalin Tóth-Bogár, smatra glavnim identifikacijskim obilježjima bosanskoga jezika.

7. Zaključak

Mađarska riječ *bosnyák* “bošnjački, bosanski; Bošnjak, Bošnjakinja, Bosanac, Bosanka” u mađarskome jeziku ima dugu, višestoljetnu tradiciju. Izraz *bosnyák nyelv* “bosanski jezik” u mađarskome se jeziku prvi put pojavljuje u 19. stoljeću. Ta sintagma nastala je u vrijeme kada je Austro-Ugarska došla u doticaj s Bosnom. Nakon nastanka Kraljevine SHS i za vrijeme Jugoslavije i mađarska je javnost pratila jezičnopolitičke promjene, odnosno bilo je govora o srpskohrvatskome jeziku i njegovim dijalektima. Pritom jezična stvarnost Jugoslavije zapravo nije bila predmet nijednog rada. Hrvatsko proljeće te standardizacijski procesi bosanskog jezika u mađarskoj javnosti i znanosti nisu dobili nikakva odjeka. Devedesete su godine 20. stoljeća pak bile uzrokom niza političkih, društvenih, pa i jezičnih promjena. U pogledu jezičnih pitanja najvažnijima je naravno pripadalo i ono o raspadu zajedničkoga srpskohrvatskog jezika na samostalne standardne jezike, tj. na bosanski, hrvatski i srpski, a poslije čak i na crnogorski jezik. Početkom novog tisućljeća István Nyomárkay bavio se pitanjem jezika novoštokavskog dijasistema. Ipak, podatci o bosanskome jeziku u mađarskim izvorima i dalje su gotovo nedostupni, iz čega pak slijedi da se u Mađarskoj ne može govoriti o postojanju bosnistike. Stoga najvažnijim zadatkom smatramo upravo jačanje svijesti o bosanskome jeziku. Dobrodošlo bi bilo kada bi se bosanski jezik učinio sastavnicom slavističkih studijskih programa, barem u sklopu uvoda u slavistiku. Tomu bi, dakako, u znakovitoj mjeri doprinijela i suradnja s bosanskim znanstvenim ali i visokoobrazovnim ustanovama. Spoznaje pak o bosanskome jeziku proširile bi se (i) objavljivanjem bosnističkih publikacija na mađarskome jeziku. Dakle, mnogo je toga što se može učiniti kako bi se bosnistici u Mađarskoj prostor ustupio i u znanstvenom i u neznantvenom vidu. Naime samo se tako ona može učvrstiti kao samostalna jezična disciplina.

Izvori i literatura:

Barić, Ernest (2005): “O jeziku Hrvata u Mađarskoj. (Prošlost – Sadašnjost – Budućnost)”, u: Prodan, Janja (ur.) *Iz hrvatske baštine u Mađarskoj*, Pečuh, 9–30

Csuka, Zoltán (1963): *A jugoszláv népek irodalmának története*, Gondolat, Budapest

Czuczor, Gergely – Fogarasi, János (1862): *A magyar nyelv szótára*, Magyar Tudományos Akadémia, Pest

Hajdú, Mihály (2010): *Családnevek enciklopédiája. Leggyakoribb mai családneveink*. Tinta Könyvkiadó, Budapest

MnyN: *A magyar nyelv nagyszótára I.*–, MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest. (2006–)

Muratović, Admir (2020): “Jezička politika u Bosni i Hercegovini u 19. stoljeću”, *Logos*, 8/2, 155–181

Nyomárkay, István (2004): “Nyelvi helyzetkép déli szomszédainkról”, u: Nyomárkay, István *Nyelveink múltja és jelene*, Budapest, 22–39

Nyomárkay, István (2007): *Rövid horvát és szerb nyelvtörténet*, ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszék, Budapest

Skok, Petar (1971): *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika I.*, JAZU, Zagreb

Sokol, Anida (2014): “The Austro-Hungarian Language Policy in Bosnia and Herzegovina”, u: *Empires and Nations from the Eighteenth to the Twentieth Century*, Cambridge, 122–130

Solak, Edina (2013): “Naziv jezika u salnamama: sistemska reforma obrazovnog sistema i službena nominacija jezika u Bosni”, *Književni jezik*, 24/1–2, 25–39

TESz: *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára 1–4.*, Magyar Tudományos Akadémia, Budapest. (1967–1984)

Tomić, Ljubomir – Kapitánffy, István (1980): *Szerb-horvát nyelvkönyv*, Tankönyvkiadó, Budapest

Bosnian Language and Bosnian Studies in Hungary

Abstract: The article presents the presence of the Bosnian language and Bosnian studies in Hungary. It discusses in detail the meaning, history and beginnings of the ethnonym Bosnian, which dates back to the 19th century. After the fall of the Austro-Hungarian Monarchy, the first independent South Slavic state was established, which brought not only political and economic changes, but also language and language policy changes. Post-World War II Yugoslavia was characterized by linguistic unification, which took place in the Serbo-Croatian language. The Hungarian scientific and non-scientific public faithfully followed the Yugoslav terminology, so there was no mention of the Bosnian language at all. After the breakup of Yugoslavia, a new language situation arose, which was interpreted by István Nyomárkay for the Hungarian academic public. However, information about the Bosnian language in Hungarian sources is still almost unavailable, from which it follows that there are no Bosnian studies in Hungary.

Key words: Bosnian language, Bosnian studies, Hungarian language, scientific discourse, public

Izjava autora o nepostojanju sukoba interesa i poštivanju općih etičkih kodeksa:

Autor potvrđuje da ne postoji nikakav stvarni ili mogući sukob interesa vezan za ovaj tekst te da je tekst napisan u skladu s etičkim kodeksima prema preporukama COPE (Committee of Publishing Ethics).